

d. Oxf. H. 70, b. 7. 32.

अरुणादिचिम् (अरुणा + अर्) m. die aufgehende Sonne DAČAK. in BENF. Chr. 184, 3.

अरुणि m. N. pr. eines Muni BUŁG. P. 10, 86, 18.

अरुणामन् (von अरुणा) m. Röthe ŚĀH. D. 313, 2. 337, 8.

अरुणीकर (von अरुणा + 1. कर) röthen: °कृत ŚĀH. D. 143, 1. 337, 6.

अरुणोदयसप्तमी (अरुणा - उ° + स°) Bez. des 7ten Tages in der letzten Hälfte des Māgha ÇKDr.

अरुणुद adj. (f. आ) urspr. auf eine wunde Stelle schlagend, eine Wunde berührend. नारुणुदः स्यात् Spr. 1533. 3383. षोडाश 2887. इ पुनरु रुरुदम् 4238. लगुडाद्यः KATHĀS. 121, 35.

अरुण्धतो 2) R. 7, 42, 24. VARĀH. BṚH. S. 13, 6. KATHĀS. 28, 191. treuen Frauen ist Arundhati = Dākshāṅgi Verz. d. Oxf. H. 39, b, 36. °व्रत 284, b, 3. — 3) ÇĀKH. GṚH. 1, 17, 2. 3. PĀ. GṚH. 1, 9, 5. GOBH. 2, 3, 7. 8. LĀT. 3, 3, 6. 7. Verz. d. Oxf. H. 31, a, 28. pl. WEBER, Nax. 2, 303. 371. In der Verbindung «wer die Arundhati nicht sieht, ist dem Tode verfallen» (schon bei LĀT.) wird in späterer Zeit Arundhati als Bez. der Zunge gefasst; vgl. u. ध्रुव 2, 4). — 4) Bez. einer best. übernatürlichen Kraft, = कुण्डलिनी Verz. d. Oxf. 235, b, 26.

अरुण्धतीवट (अ° + वट) N. pr. eines Tirtha MBH. 3, 8019.

अरुण्धतीसकचर (अ° + स°) m. der Gefährte der Ar. so v. a. Agastya (nach AUFRICHT) Verz. d. Oxf. H. 264, a, 7.

अरुण n. N. eines Tantra Verz. d. Oxf. H. 109, a, 13.

अरुण 3) c) zu streichen, da आरुणी die richtige Form ist.

अरुम् 2) रक्तैः कोषैररुण्युतिः BHAT. 9, 71. Nach UGÉVAL. zu UNĀDIS. 2, 118 Wunde und Sonne.

अरूप (3. अ + रूप) 1) farb- und gestaltlos; davon nom. abstr. °व so v. a. Blindheit TATTVA. 35. — 2) अरूपत् das Missgestaltetsein KATHĀS. 36, 410.

अरे. अरुकरि KĪND. UP. 4, 2, 3. anders ÇĀKH.

2. अरोग 2) f. आ N. der Dākshāṅgi in Vaidjanātha Verz. d. Oxf. H. 39, b, 18. आरोग्या v. 1.

अरोगत्व (von 2. अरोग) n. Gesundheit R. 7, 36, 16.

अरोग्य, अरोग्यता ed. Bomb.

अरोक्षणीक adj. der Rohini ermangelnd KATHĀS. 101, 55.

अर्क 4) R. 2, 94, 6 (nach dem Schol.). — 9) BUŁG. P. 10, 72, 37. — 10)

अर्को = वेदभोगी प्रवर्ग्यकाण्डे Ind. St. 3, 396. — 11) अर्गोः, इन्द्रस्य, गौतमसः, दीर्घतमसः, प्रजापतेः, भद्राक्षस्य, महताम्, यामस्य, वसिष्ठमदभयोः und स्वाशिरामर्कः und auch अर्कम् Namen von Sāman Ind. St. 3, 203, b. — 16) N. pr. eines Arztes Verz. d. Oxf. H. 22, a, 2 v. u.: vgl. अर्कचिकित्सा.

अर्ककुण्डली (अर्क - कु° + तीर्थ) n. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 73, b, 11.

अर्कग्रीव (अर्क + ग्रीवा) m. N. eines Sāman Ind. St. 3, 203, b.

अर्कचिकित्सा vgl. oben u. अर्क 16).

अर्कज adj. von der Sonne kommend, zur Sonne in Beziehung stehend WEBER, GĪOT. 40. fg. m. der Planet Saturn VARĀH. BṚH. S. 4, 25. 10, 3. 40, 7. BṚH. 3, 4. 11, 2.

अर्कतनय 1) der Planet Saturn VARĀH. BṚH. 2, 5.

V. Theil.

अर्कदल (अर्क + दल) m. = अर्कपत्र 1) RĀGĀN. im ÇKDr. u. आदित्यपत्र.

अर्कनन्दन 1) PAŪKĀT. 1, 240 = VARĀH. BṚH. S. 47, 14.

अर्कपर्षा m. N. pr. eines Schlangendāmons MBH. 1, 2551.

अर्कपुत्र m. der Sonne Sohn d. i. der Planet Saturn VARĀH. BṚH. S. 10, 15. 16, 34. 104, 43. BṚH. 15, 3.

अर्कपुष्प 1) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 203, b. अर्कपुष्पाद्य n. und

अर्कपुष्पात्तर n. desgl. ebend.

अर्कप्रकाश adj. (f. आ) licht wie die Sonne MBH. 2, 313.

अर्कवत् TS. 2, 2, 3.

अर्कव्रत Z. 4 lies 9, 305 st. 8, 305.

अर्कशशिशत्रु m. der Sonne und des Mondes Feind d. i. Rāhu VARĀH. BṚH. S. 16, 37.

अर्कशिरम् (अर्क + शि°) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 203, b.

अर्काष्मन् Krystall HALĀJ. 2, 21.

अर्न् (अन्), अरुणोति (दिशायाम्) DUĀTUP. 27, 29. Eine unsichere Wurzel.

अर्ग m. N. pr. eines Rshi mit dem patron. Aurava Ind. St. 3, 203, b.

अर्गत m. N. pr. eines Dichters Verz. d. Oxf. H. 123, b, 18.

अर्गल 1) Holzpflock VARĀH. BṚH. S. 43, 58. पादमूले यत्तारुणं तत्र या मातृकाः पार्श्वस्थितानि निखातानि काष्ठानि तासां मातृकाणां तिर्थकृत्य यानि काष्ठानि नित्यप्येते तान्यर्गलप्रक्षणेनाद्येते Schol. übertr. so v. a. Hinderniss: विमुक्तकर्मर्गल BUŁG. P. 12, 3, 44. Zu अर्गलास्तुति am Schluss vgl. अर्गलास्तोत्र Verz. d. Oxf. H. 110, b, No. 174. Nach ÇKDr. heisst अर्गल n. (der Riegel) ein dem Devimāhātmya vorangehendes Stotra. — 3) मांसर्गल ein zum Maule herabhängendes Stück Fleisch: सा हि मांसर्गलं भीष्म मुखान्तिरुस्य खादतः । दत्तात्तरविलम्बं यत्तदादत्ते ऽल्पचेतना ॥ MBH. 2, 1548. मांसर्गलं दंष्ट्रात्तरलमस्य मांसस्य बहिर्निर्गमभागमुल्लोमम् NILAK. उल्लोम bedeutet sonst Welle wie कल्लोम, wodurch H. an. und MED. अर्गल erklären. — 4) N. einer Höhle Verz. d. Oxf. H. 16, b, 25.

अर्गलित, द्वार KATHĀS. 71, 286.

अर्घ, अस्मदीयः पुनर्व्यापारो नात्राधिष्ठाने ऽर्घति (so ist zu lesen, wie schon BENFAY bemerkt hat) so v. a. bringt Nichts ein PAŪKĀT. 228, 10.

अर्घ 2) eig. der ehrenvolle Empfang eines Gastes (अर्घ und अर्घ्य werden beständig mit einander verwechselt). Ind. St. 5, 298. 302. fg. Verz. d. Oxf. H. 34, b, 42. 103, b, 20. Z. 3 v. u. पूर्णमञ्जलिम् zu lesen. — 3) eine Anzahl von 20 Perlen, die zusammen ein Dharaṇa wiegen, VARĀH. BṚH. S. 81, 17 (die Lesart ist unsicher). — Vgl. मर्क्यार्घ.

अर्घपात्र (richtiger अर्घ्यपात्र) n. eine Schüssel, auf der die Ehrengabe gereicht wird, KATHĀS. 72, 42. कपालार्घ्य° 99, 13. आ शरीरान्मया सर्वमिदमेतस्य सांप्रतम् । अर्घपात्रीकृतम् 39, 138.

अर्घ्येय = अर्घ्यं einen bestimmten Preis habend, schützbar: अर्घ्येय MBH. 2, 2092. 13, 2689.

अर्घ्य 1) b) eig. eines ehrenvollen Empfanges würdig. Ind. St. 5, 304.

— 2) eig. was bei einem ehrenvollen Empfang eines Gastes diesem gereicht wird. GOBH. 2, 3, 14. JĀGĀN. 1, 289, v. 1. WILSON, Sel. Works 2, 215. Verz. d. Oxf. H. 83, a, 3 v. u. — 3) vgl. आर्घ्य. — Vgl. मर्क्यार्घ.

1. अर्घ्य 3) गुणानर्घति ज्ञानो न ज्ञातिं केवलो वृचिन् Spr. 848. — 4) schmücken VARĀH. BṚH. S. 1, 1. 43, 25.